

Burlövs
kommun

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

DALSLUNDS FÖRSKOLA – HT23/VT24

MAGDALENA TORNLER

Plan för diskriminering och kränkande behandling i förskolan

Innehållsförteckning

Inledning	2
Delaktighet och samverkan	2
Redogörelse för hur barn och vårdnadshavare ska medverka i arbetet	3
Nulägesbeskrivning	3
Upptäcka, utreda och åtgärda	3
Mål	3
Kartläggningsmetoder	3
Plan för aktiva åtgärder	3
Följ upp och utvärdera	3
Sammanfattande analys	3
Prioriterade mål inför kommande läsår	3
Rutiner för anmälan av kränkande behandling	4
Juridiska begrepp	5
Definition av begrepp	5
Diskriminering	5
Direkt diskriminering	5
Indirekt diskriminering	5
Bristande tillgänglighet	5
Instruktioner att diskriminera	5
Trakasserier & Kränkande behandling	5
Trakasserier	5
Sexuella trakasserier	5
Kränkande behandling	5
Repressalier	6
Vägledande material	6
Källhänvisningar	7
Skollagen (SFS 2010:800)	7
Diskrimineringslagen (SFS 2008:657) - Diskrimineringsgrunderna	7
UNICEF Sverige. (2018). Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter	7
Skolverket. (2028). Läroplan för förskolan: Lpfö 18. Stockholm: Skolverket	7

Inledning

Varje barn har rätt att utvecklas och lära utifrån sina egna förutsättningar utan kränkande behandling. Förskolan har i uppdrag att arbeta för en miljö som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (enligt diskrimineringslagen, skollagen 6kap 8§ och läroplan för förskolan Lpfö18).

Om trakasserier eller andra kränkningar äger rum i eller i samband med verksamheten är förskolan skyldig att utreda och åtgärda det inträffade.

Förskolan ska varje år upprätta en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap 8§ i **skollagen**. I denna plan kartlägger och analyserar förskolan vilka risker och hinder det finns kopplat till kränkande behandling. Den ska innehålla aktiva åtgärder utifrån de 7 diskrimineringsgrunderna. De aktiva åtgärderna ska utvärderas varje år och utvärderingen ska ligga till grund för kommande års plan mot diskriminering.

De sju diskrimineringsgrunderna (Diskrimineringslagen, 2008:567 § 5):

1. **kön:** att någon är kvinna eller man,
2. **könsöverskridande identitet eller uttryck:** att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,
3. **etnisk tillhörighet:** nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,
4. **funktionsnedsättning:** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,
5. **sexuell läggning:** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning, och
6. **ålder:** uppnådd levnadslängd.
7. **Religion och annan trosuppfattning (från Diskrimineringsombudsmannen):** Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. (Lpfö18)

Delaktighet och samverkan

Anvisning: Enligt skollagen (2010:800) ska en plan mot kränkande behandling upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen i den verksamhet som planen gäller för. Beskriv i denna del hur barnen har varit delaktiga i arbetet kring diskriminering och kränkande behandling. Metoder som kan användas är exempelvis trygghetssamtal, trygghetsobservationer och trygghetsvandringar samt barnråd.

Enligt DO deltar både personal, barn och vårdnadshavare i utformningen och arbetet med planen. Beskriv hur personal och vårdnadshavare har varit delaktiga i arbetet kring diskriminering och kränkande behandling. Metoder som kan användas för personalen är exempelvis samtal på arbetslagsplanering, arbetsplatsträff, medarbetarenkät och medarbetarsamtal. Metoder som kan användas för vårdnadshavare är föräldramöte, föräldraråd, föräldraenkät, drop-in, utvecklingssamtal och kontinuerlig information och dialog i den dagliga verksamheten.

Redogörelse för hur barn och vårdnadshavare ska medverka i arbetet

Barnen:

Genom att dagligen samtala med barnen i såväl planerade som spontant uppkomna situationer kring människors lika värden blir planen mot diskriminering och kränkande behandling konkret och levande i barngruppen. Förskolepersonalens närvaro skapar möjlighet att tillsammans med barnen reflekterar över- och sätta ord på vardagliga händelser och situationer samt ta till vara barnens egna tankar och funderingar för att levandegöra planen mot diskriminering och kränkande behandling. Barnen är delaktiga genom trygghetsvandringar, barnintervjuer eller trygghetsobservationer. Enligt Barnkonventionen Artikel. 12 ska alla barn ha möjlighet att uttrycka sin åsikter i frågor som rör barnet. Som stöd har ett underlag använts med intervjufrågor och bildstöd.

Personal:

Rektor har barnhälsosamtal 2 gånger per läsår tillsammans med specialpedagog och förskolepersonal från respektive avdelning på förskolan där barnets bästa samt barngruppens behov och utmaningar diskuteras utifrån olika perspektiv. All förskolepersonal deltar regelbundet i reflektionsgrupper där olika dilemman och perspektiv så som människosyn, tillgängliga/tillåtande miljöer, måltidspedagogik samt normkritiskt förhållningssätt diskuteras. Förskolepersonalen genomför trygghetsvandringar, barnintervjuer- och/eller trygghetsobservationer på varje avdelning samt utomhus.

Vårdnadshavare:

Vårdnadshavarnas tankar och funderingar kring sitt barns vardag på förskolan samt förskolans organisation lyssnas in och inkluderas som en del i plan mot diskriminering och kränkande behandling. Genom regelbundna samtal med vårdnadshavare i den dagliga kontakten samt vid uppkomna situationer som rör plan mot diskriminering och kränkande behandling skapar vi möjlighet för vårdnadshavare att bli involverade. En föräldraenkät kring barns trygghet har skickats ut till samtliga vårdnadshavare. Hösten 2023 skickade en enkät kring barns trygghet på förskolan ut till samtliga vårdnadshavare. På föräldrarådet diskuterades svaren och det framkom att frisvar är önskvärdt vid enkäter för att kvalitetssäkra vad som upplevs som tryggt respektive otryggt. På föräldramöte har vårdnadshavare kunnat diskutera måltidspedagogik utifrån perspektiv så som självständighet och tillit till egen förmåga.

Nulägesbeskrivning

Utifrån gjorda kartläggningar visa det på att:

Skymda platser:

Att det kan finnas risk för att det förekommer kränkande behandling bakom kullen vid rutschkanan samt vid toalettbesök.

Normkritiskt förhållningssätt:

Utifrån en rådande kultur som till viss del utgår ifrån förmedlingspedagogik behöver vi synliggöra och reflektera mer kring de normer och värden som råder i vår verksamhet samt kompetensutveckla oss ytterligare kring värdegrundsfrågor i förskolan.

Enkät från vårdnadshavare:

En ny kvalitativ enkät med frisvar kring vårdnadshavares upplevelse av barns trygghet på förskolan kommer att skickas ut till alla vårdnadshavare under läsåret 2024/2025

Upptäcka, utreda och åtgärda

Mål

Skymda platser:

Samtliga barn ska känna sig trygga överallt utomhus samt i alla rum inomhus

Normkritiskt förhållningssätt:

Var och en som verkar i förskolan ska främja aktning för alla människors lika värde samt möta varje barn som den unika individ hen är

Kartläggningsmetoder

Enligt Barnkonventionen Artikel 12 har varje barn rätt att göra sin röst hörd i alla frågor som rör barnet.

En del av kartläggningen ska utgöras av planerade enskilda intervjuer/samtal med barnet. Syftet är att få information kring stämningen i barngrupperna och på förskolan som helhet samt om de händelser som av barnet upplevs som trakasserier och kränkande behandling. Det är även angeläget att uppmärksamma barns upplevelse av diskriminering. Ett samtalsunderlag har utarbetats som ett stöd för barnintervjuer. En annan del är observationer där det även utarbetats stödmaterial. Syftet är att kartlägga stämning i barngruppen, hur deras tillvaro på förskolan är, om det sker kränkningar och i så fall fånga upp barnens upplevelser och uttryck huruvida barnen känner sig trygga på förskolan. Trygghetsvandringar, barnintervjuer och trygghetsobservationer sker både inomhus och utomhus

Äldre barn:

Trygghetsvandringar inomhus och utomhus samt barnintervjuer

Yngre barn:

Trygghetsobservationer inomhus och utomhus

Plan för aktiva åtgärder**Skymda platser:**

Införa zoner utomhus samt "lekare och Löpare" så all förskolepersonal vet var de ska vara samt vad de ska erbjuda. Förskolepersonalen ska föra samtal med barnen om riskområden och vikten av att kalla på en vuxen vid behov

Normkritiskt förhållningssätt:

Genom Case, artiklar och kollegiala dialog kompetensutveckla och utmana stereotypa förhållningssätt hos förskolepersonalen. Synliggöra och diskutera normer och värden, vilka konsekvenser det egna förhållningssättet har för betydelse för barns utveckling och lärande samt tillit till egen förmåga.

Vårdnadshavare:

Ny enkät med frisvar kring barns trygghet på förskolan under läsåret 2024/2025

Följ upp och utvärdera

Samtliga åtgärder kommer att följas upp och utvärderas i Tidslinjen i november 2024 samt på utvecklingsdag i januari 2025

Sammanfattande analys

Kartläggningarna som gjorts visar att de flesta barn upplevs trygga på förskolan och vågar be en vuxen om hjälp och blir tröstade vid behov. Dock finns behov av att utöka uppmärksamhet ut och inne på vissa platser/rum. Enkäten till vårdnadshavare visade både trygga och otrygga barn, lite vag i analysen. Ett önskemål från föräldrarådsrepresentanterna är att en ny enkät med samma frågor men med frisvar skickas ut igen för mer kvalitativa och uttömmande svar.

Prioriterade mål inför kommande läsår

Samtliga punkter kommer att prioriteras nästkommande läsår

Rutiner för hantering av kränkande anmälningar

När du som personal får veta att ett barn eller en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling måste du och dina kolleger kunna handla snabbt. Alla behöver veta hur de ska agera i en sådan situation.

Då det gäller kränkande behandling mot barn sker detta via V-klass som är kommunens gemensamma närvaro och dokumenteringssystem.

1. Logga in på V-klass via din arbetsinloggning
2. Gå till länkar och klicka på *anmälanprorenata*
3. Följs anvisningarna och anmäl den kränkande behandlingen
4. Ärendet utreds av rektor
5. Ärendet återkopplas utifrån behovet som framkommer beslutas vilka åtgärder som ska vidtas.
6. Ärendet avslutas
7. Ärendet är dokumenterat i Prorenata

Juridiska begrepp

Definitioner av begrepp

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn i förskolan ska ha samma rättigheter – flickor som pojkar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck. Alla barn har rätt att vistas i förskolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn på ett missgynnsamt sätt och behandlingen har samband med någon av de sex diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan och har en koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte genomför skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Instruktioner att diskriminera

Instruktioner att diskriminera är till exempel när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Trakasserier och kränkande behandling

Kommande definitioner av begrepp är direktcitat från DO för korrekta definitioner.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot (Skolverket, 2020).

Repressalier

Repressalier innebär att någon blir utsatt för någon form av bestraffning eller dålig behandling, som en reaktion på att hen har påtalat eller anmält diskriminering.

Förbudet mot repressalier gäller inom samma områden som förbudet mot diskriminering, till exempel på arbetsplatsen, i skolan, på sjukhuset och på banken.

Vägledande material

[Stödmaterial som hjälp i arbetet mot diskriminering | DO](#) [Stödmaterial som hjälp i arbetet mot diskriminering | DO](#) Vägledande material

[Åtgärder mot kränkande behandling - Skolverket](#) Vägledande material

Källhänvisning

Diskrimineringslagen (2008:567)

Skolverket, *Skollagen (2010:800)*

Unicef, (2006) *Barnkonventionen*

Skolverket, *Läroplan för förskola (Lpfö18)*